

รายงานการอบรมเชิงปฏิบัติการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับมาตรฐานความปลอดภัย

ในห้องปฏิบัติการ

9 ต.ค. 2561 ณ อาคาร วช.1 โดยน.ส.ประภัสสร พลวงศ์

นโยบายและระบบบริหารด้านความปลอดภัย

องค์กรจะขับเคลื่อนระบบบริหารจัดการด้านความปลอดภัยได้ ต้องมี

1) นโยบายความปลอดภัยของห้องปฏิบัติการ องค์กรต้องกำหนดนโยบายความปลอดภัยของห้องปฏิบัติการให้เป็นส่วนหนึ่งขององค์กร ซึ่งกล่าวถึง วัตถุประสงค์ แผนงานหรือยุทธศาสตร์ที่ตรงเป้าและชัดเจน ดำเนินการได้จริง และมีการกำกับดูแลความปลอดภัยในทุกระดับ เช่น มหาวิทยาลัย คณะ ภาควิชา ห้องปฏิบัติการ ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันจนบรรลุเป้าหมายได้ ทั้งนี้ต้องเปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย

2) หน่วยงานและผู้รับผิดชอบ ดำเนินการเพื่อความปลอดภัยของห้องปฏิบัติการโดยเฉพาะ แบ่งได้เป็น 3 ระดับ มีขอบเขตหน้าที่ลดหลั่นแต่สอดคล้องเป็นเนื้อเดียวกัน คือระดับอำนาจการ ระดับบริหารจัดการ และระดับปฏิบัติการ สำหรับองค์กรขนาดเล็กสามารถปรับลด โดยรวมภาระหน้าที่ของระดับอำนาจการเข้ากับระดับบริหารจัดการได้

3) ผู้เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยของห้องปฏิบัติการ มีหน้าที่รับผิดชอบร่วมกันในอันที่จะทำให้เกิดความปลอดภัยอย่างยั่งยืนในห้องปฏิบัติการทุกห้องขององค์กร

4) แผนงานที่ตั้งเป้าหมายสู่ การบริหารจัดการความเสี่ยงให้เป็นไปตามกฎหมายและข้อกำหนดอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยแผนการบริหารความเสี่ยงต้องระบุถึง กิจกรรม/วิธีการ วัตถุประสงค์ องค์กรประกอบในการบริหารทรัพยากร และช่วงระยะเวลาดำเนินกิจกรรม

ภาระหน้าที่เกี่ยวกับความปลอดภัยของห้องปฏิบัติการ แบ่งเป็น ๓ ระดับ คือ

ระดับอำนาจการ

ระดับบริหารจัดการ

ระดับปฏิบัติการ

ระดับ	ภาระหน้าที่
อำนาจการ	<ul style="list-style-type: none"> • กำหนดนโยบาย แผนยุทธศาสตร์ โครงสร้างการบริหารจัดการความปลอดภัยขององค์กร/หน่วยงาน • แต่งตั้งผู้รับผิดชอบระดับบริหาร ภาระหน้าที่และขอบเขตการรับผิดชอบดูแล การปฏิบัติให้เป็นไปตามแผนฯ • ให้งบประมาณสนับสนุนการดำเนินการต่างๆ เพื่อความปลอดภัยของห้องปฏิบัติการในองค์กร/หน่วยงาน • สื่อสารความสำคัญของการมีระบบบริหารความปลอดภัยของห้องปฏิบัติการอย่างทั่วถึงภายในองค์กร/หน่วยงาน • ทำให้เกิดความยั่งยืนของระบบความปลอดภัยของห้องปฏิบัติการ ภายในองค์กร/หน่วยงาน • ทบทวนการรายงานผลการดำเนินงานตามนโยบายของผู้บริหาร
บริหารจัดการ	<ul style="list-style-type: none"> • บริหารจัดการและกำกับดูแลการดำเนินการด้านต่างๆตามนโยบายและแผน • แต่งตั้งผู้รับผิดชอบระดับหน่วยงาน ภาระหน้าที่และขอบเขตการรับผิดชอบทุกด้านเพื่อดูแลการปฏิบัติให้เป็นไปตามแผนฯ • จัดสรรงบประมาณสำหรับดำเนินโครงการความปลอดภัย • กำหนดข้อปฏิบัติความปลอดภัยภายในองค์กร/หน่วยงาน • แต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบทุกด้าน • สร้างระบบการสร้างความปลอดภัย ระบบติดตาม และระบบรายงานความปลอดภัย • กำหนดหลักสูตรการสอน การอบรมที่เหมาะสมให้กับบุคลากรทุกระดับ
ปฏิบัติการ	<ul style="list-style-type: none"> • ปฏิบัติตามภารกิจที่ได้รับมอบหมาย • ปฏิบัติงานตามข้อกำหนดของการปฏิบัติที่ดีที่สุด • สำรอง รวบรวม วิเคราะห์ ประเมินและจัดการความเสี่ยงในระดับบุคคล/โครงการ/ห้องปฏิบัติการอย่างสม่ำเสมอ • เข้าร่วมกิจกรรมและรับการอบรมความรู้ที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยที่เหมาะสมของหน่วยงาน/ห้องปฏิบัติการ เช่น การจัดการความเสี่ยง การซ้อมรับมือเหตุฉุกเฉิน ฯลฯ • จัดทำระบบเอกสารที่ครอบคลุมทุกองค์ประกอบความปลอดภัยให้ทันสมัยอยู่เสมอ • จัดทำรายงานการดำเนินงานความปลอดภัย การเกิดภัยอันตราย และความเสี่ยงที่พบเสนอต่อผู้บริหาร

ระบบบันทึกและประมวลผลสารเคมี

ตามที่ วช. ได้มีบันทึกความเข้าใจ (MoU) เรื่อง “ความร่วมมือด้านการมาตรฐาน” ระหว่าง วช. กับ สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (สมอ.) เมื่อวันที่ 18 พฤศจิกายน พ.ศ.2557 ซึ่งตามขอบเขตความร่วมมือในกิจกรรมการกำหนดมาตรฐานของบันทึกความเข้าใจฯ ดังกล่าว กระทรวงอุตสาหกรรมได้มีประกาศกระทรวงฯ ฉบับที่ 4699 (พ.ศ. 2558) และฉบับที่ 4700 (พ.ศ. 2558) เมื่อวันที่ 24 มิถุนายน พ.ศ.2558 กำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมระบบการจัดการด้านความปลอดภัยของห้องปฏิบัติการที่เกี่ยวกับสารเคมี

เล่ม 1 : ข้อกำหนด มาตรฐานเลขที่ มอก.2677 เล่ม 1-2558

เล่ม 2 : ข้อเสนอแนะทั่วไปเกี่ยวกับหลักการ ระบบ และ เทคนิคในทางปฏิบัติ มาตรฐานเลขที่ มอก. 2677 เล่ม 2-2558

และต่อมาได้มีการประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 23 กันยายน พ.ศ.2558 ซึ่งการบริหารจัดการโดยใช้มาตรฐานห้องปฏิบัติการปลอดภัย เป็นเครื่องมือในการกำหนดแนวทางการดำเนินงานและวางแผนการตรวจติดตาม จะช่วยให้สามารถบูรณาการงานด้านต่างๆ ได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ทำให้มีการดำเนินงานเพื่อความปลอดภัยอย่างเป็นระบบและยั่งยืนใช้ร่วมกัน ฉบับล่าสุดที่ประกาศใช้เมื่อ 5 พฤษภาคม 2559

การดำเนินงานตามนโยบายส่งเสริมความปลอดภัยห้องปฏิบัติการที่เกี่ยวกับสารเคมี มี 3 ระดับ ได้แก่

ระดับพื้นฐาน โดยใช้โปรแกรม ESPRel Checklist

ความปลอดภัยระดับต้นแบบ

ความปลอดภัยระดับมาตรฐาน มอก.2677-2558

โดยมีเครื่องมือที่ใช้ในการบริหารจัดการความปลอดภัยในห้องปฏิบัติการแบบ online 3 ระบบ คือ

โปรแกรม ESPRel Checklist มีเกณฑ์ 7 ด้าน รวม 162 ข้อ ทำปีละครั้งหรือมากกว่า มีระบบประมวลผลคะแนนให้ติดตามดูการเปลี่ยนแปลง 1 ห้องปฏิบัติการต่อ 1 log in

1 การบริหารระบบการจัดการความปลอดภัย มีนโยบายที่เข้าใจตรงกัน แผนงาน โครงสร้างระบบบริหารจัดการประกอบด้วย ผู้บริหาร หัวหน้า ฝ่ายปฏิบัติการ

2 ระบบการจัดการสารเคมี

2.1 การจัดการข้อมูลสารเคมี

2.2 การเก็บสารเคมี

2.3 การเคลื่อนย้ายสารเคมี

3 ระบบการจัดการของเสีย ในด้าน การจัดการข้อมูล การเก็บของเสีย การกำจัดของเสียโดยต้องผ่าน การบำบัดก่อนทิ้ง การลดการเกิดของเสีย

4 ระบบทางกายภาพของห้องปฏิบัติการ (อาคาร สถานที่) เครื่องมือและอุปกรณ์

5 ระบบการป้องกันและแก้ไขภัยอันตราย

6 การให้ความรู้พื้นฐานความปลอดภัยในห้องปฏิบัติการ

7 การจัดการข้อมูลให้เป็นระเบียบ

โปรแกรม Chem Invent เป็นโปรแกรมที่ใช้จัดการข้อมูลสารเคมีทั้ง ชนิด ปริมาณที่นำเข้า ปริมาณ คงเหลือ สถานที่เก็บ ค่าใช้จ่ายซื้อสารเคมี ข้อมูลความปลอดภัยของสารเคมีแต่ละตัว การเบิก-จ่ายสารเคมี การคืนข้อมูลมีรหัสให้มากที่สุด 3 log in ต่อ 1 หน่วยงาน ทำเช็คลิสต์แต่ละครั้งต้องทำเสร็จภายใน 1 เดือน แล้วจะแก้ไขไม่ได้อีก โอนข้อมูลสารเคมีเดือนล่าสุดไปเดือนใหม่ได้

ระบบ NRMS เกี่ยวข้องกับการขอทุนวิจัยของวช.ในอนาคต